

Simon Pedersen Basses liv

Ifølge den angivne alder ved død, må han være født ca. 1664.

Omtales første gang:

Fra "Dansk Søfarts Historie 1588-1720"

"Da skipper Simon Basse Pedersen i marts 1691 rejste fra København til Ebeltoft for at købe sig et skib, kørte han den 3. marts fra hovedstaden til Roskilde i en vogn, der var hyret for 1 rdl.

Efter en overnatning fortsatte han i en anden vogn, som hyredes for 2 rdl. fra Roskilde til Kalundborg, hvortil han ankom den 6. marts. Der måtte han vente i seks døgn, "såsom jeg ikke kunne komme fort for isen." En vogn ud på Røsnæs kostede 2 mk. Og båden derfra og til Århus 4 mk. Endelig måtte han betale 5 mk. for en vogn fra Århus til Ebeltoft. landtransporttaksten i Jylland viste sig at koste kun godt halvdelen af den sjællandske.

Straks ved forhyringen var det sædvane at give folkene et forskud, så de kunne fejre begivenheden, anskaffe diverse fornødenheder inden afsejlingen - og måske vigtigst: føle sig bundet af den indgåede aftale. Da således skipper Simon Basse Pedersen den 27. marts 1691 hyrede seks mand til sin netop anskaffede krejert Haabet, fik de samme dag hver 6 mk. "på hånden.

Fra bogen: "Danmark-Norges Handelsflåde 1650-1700"

"skibsliste fra Ebeltofts toldregnskaber 1680.

Der opregnes da 30 fartøjer på ialt 400 læster. De fem største er følgende:

Tommers Rasmussen . 1 skude på 27 læster.

Christen Helmich . . 1 Krejert på 38 læster.

Mads Pedersen Koch . 1 Skude på 22 læster.

Peder Basse og Søren Basse . 1 Skude på 21 læster.

velb. Jørgen Arenholtz skude på Rugård 1 Skude på 19 læster."

"I 1688 står for første gang Erich Samuelsens nybyggede Haabet tilhørende Jørgen Arenfeld til Rugaard. Den er på 40 læster og nævnes kun de følgende to år."

Grunden til at det ikke nævnes mere er den, at det er det skib Simon Basse henter i Ebeltoft 1691.

Som Jeg forstår det er disse personer ikke skippere, men ejerne.

Peder Basse antager jeg er den samme som "Peder Jensen Basse" som var byskriver i Ebeltoft på den tid, men måske var det Søren Basse der var skipperen og medejer.?

Jørgen Arenfeld til Rugaard er forøvrigt ham der sammen med Hans Jacobsen drev heksejagt:

http://www.staff.hum.ku.dk/lind/e_text/ebeltoft.html

I bogen "Heksejægeren på Rugård" fortælles det at Jørgen Arenfeld konstant var i pengenød, det er sikkert derfor han sælger "Haabet" i 1691 til Simon Basse, og det kan meget vel tænkes at Hans Jacobsen har været med til at financere det.

Igen Fra "Dansk Søfarts Historie 1588-1720"

Fra 1691 er der bevaret et meget detaljeret regnskab for et københavnsk rederis overtagelse og istandsættelse af den 40 læster store krejert Haabet, som efter alt at dømme var

bygget i Ebeltoft kun tre år forinden. Købsprisen var 1.800 rdl., men hertil kom samlede udgifter på 964 rdl. 34 sk., inden fartøjet et par måneder efter kunne afsejle mod Island. I dette beløb var dog indregnet hyrer og proviant på hver godt 100 rdl., og toldklareringer og sportler mv. udgjorde knap 50 rdl., hvoraf alene det kongelige søpas måtte betales med 12½ rdl. De resterende ca. 750 rdl. fordelte sig på en række specialiserede leverandører. Ankersmeden fik 142 rdl. for en masse jernbolte og andet smedegods, hvoriblandt et nyt anker, som vejede ca. 325 kg og kostede 42 rdl.

Sejlmageren leverede fem nye sejle og reparerede flere af det gamle stel. Dyrest var det nye storsejl, som var godt 8 m bredt og knap 7 m højt, syet sammen af 14 baner hollandsk sejldug og til en pris af 52 rdl. Sejlmageren leverede også tre nye presenninger til lugerne, og hans samlede regning blev på 178 rdl. Kompassmageren opstrøg tre gamle kompasser og forsynede dem med nye roser; desuden kom han bl.a. med kvarters og halvtimes sandglas; alt i alt for 4 rdl. Rebslageren stillede med langt det dyreste enkeltstykke i form af et ankertov på godt 1 ton til en pris af 101 rdl. samt et femtommers kabeltov på 22 5 m; i alt købte man tove og liner for 194 rdl.

Blokkedrejer leverede næsten hundrede blokke, hvoraf flere i pokkenholt; desuden skiver, jomfruer, rakker, kofilnagler, pumpesko osv. - tilsammen for 17 rdl.

Tømmerhandleren var behjælpelig med bordplanker mv. for 6 rdl. Værftsejerne, storrederbrødrene Frederik Anton og Niels Muller på Christianshavn, fik bl.a. betaling for kølhaling og udtagning og isætning af en mast, hvortil medgik et stykke kraftigt tømmer på 16 m; i alt beløb regningen sig her til 27 rdl. Endelig fik tømmermændene 42 rdl. i arbejds løn ved krejertens kølhaling og reparation, hvortil kom "for øl og brændevin til dem imidlertid 3 rdl. 5 mk. 4 sk." Herudover sørgede Haabets skipper selv for en masse mindre anskaffelser -lige fra to pund pumpelæder til "gammelt smør at smøre vore master med".

Der er en henvisning til kilden bag i bogen:

Tyske Kancellis Udenrigske Afdeling: England 43 vedr. Håbet 1692.

Og under "utrykte kilder":

Tyske Kancellis Udenrigske Afdeling: Speciel del

England 40-43 1686-1706 Akter og dokumenter vedr. kommission af 28.09.1705 til fordeling af engelsk skadeerstatning for opbrugte skibe under krigen 1689-97.

Her findes dette dokument som dokumenter at Simon Basse var borger i Ebeltoft:

Vij Underskrefne Hans Stampe for 1/16 Part, Anna Borgh Salig

Christen Vestensens for 1/16 Part Anna Christina Salig Kirchhofs for 1/16 Part Evert Weinman for 1/16 Part Herman Schöller for 1/16 Part, Emmanuel Junge for 1/16 Part, Johan Sievers for 1/16 Part, Matz Christensen for 1/8 Part, Hans Bendtzen for 1/16 Part, Johan Neve for 1/16 Part Peter Blat for 1/16 Part, Key Kling for 1/16 Part Christen Andersen for 1/16 Part, Jacob Søfrensen for 1/16 Part, og Simon Pedersen Basse for 1/16 Part, Bekreffter Hermed, vedkommende vores Høyeste

Salligheds Eed, at Skibet Haabet /: som paa sin hiembreise

fra Bourdeux till Kiøbenhavn er dend 2 Februarÿ 1692: Formedelst Contrary Vind till Wicht i Engeland indløben, og blef der arresterid til dend 28 dito, blef da frj, og siden der effter opbragt till Doweren af Capitain JongR?, og der sammesteds blefuen beliggende indtill Medio Maÿ, da det blef løsgifuen :/ och gandske og aldeelis, huorfor den Anpart som forbemelte tilhørte /: disligeste af voris Skipper Simon Basse er Hans Kongelig Mayts till Danmark og Norgevirkelig Undersaat og Eedsvorn Borger i Ebbeltoft i Jÿdland :/

Og ingen andre saa og Skibets gandske Indhafvende Ladning bestaaende udj = 400: Oxsehofder Viin = 16 Oxsehofder WinEdike og = 7727 skolpund Suedsker Netto = For samptlig voris Propre? Reigning, saa at hermed ingen simulerit Contract eller Underfundighed i nogen optmerkellige maader underløber, Iligemaade vedstaar Vij og at Bemelte Skib og dessen indhafuens Ladning tilhørte os Self aleene huer for sin Andeell som forbemelte paa dend tid ad det till forskrefne Doveren

blef opbragt. Saa Sandt Hielpe Mig Gud og Hans Hellige Ord. Hafniæ den 3 Januarÿ 1694.

Underskrevet de førnævnte ejere af skibet.

Dette brev blev sendt til kongen 1694 for at få del i de 100.000 Rd. Som Englænderne udbetalte i erstatning.

"Ebeltofts Skipsfart på Chr.V tid" af Jørgen Barfod viste sig at være en artikel i "Handels og søfartsmuseet på Kronborgs Årbog 1959". I den fandt jeg følgende:

"I 1688 står for første gang Erich Samuelsens nybyggede Haabet tilhørende Jørgen Arenfeld til Rugaard. Den er på 40læster og nævnes kun de følgende to år."

og senere:

"Haabet var på 40 læster og tilhørte Simen Basse. Denne var på konvojrejse både 1693 og 1694."

Mærkeligt at forfatteren, Jørgen Barfod, ikke kæder de 2 udsagn sammen.

Ovenstående findes på en liste over Skibe hjemhørende i Ebeltoft der havde krigsskibseskorte. Simon Basses Skib var altså hjemhørende i Ebeltoft.

Endelig findes et dokument af 25 marts 1691 hvor Simon Basse og hans med reddere køber skibet af Jørgen Arnfeld til Rugaard for 1800 Rd. Dokumentet er underskrevet af Jørgen Arnfeld til Rugaard.

Det er muligvis Simon Basse der får 2 børn døbt i Holmens kirke 24 Nov 1691 (1685-94 opsl 229) "Anne" og 6 dec 1692 (opsl 264) "Simon".

d:24 ditto Simon Basse marin soldat

Kierstina Hansdaater

Anna

Hans Jacobsøn Anna Hans Hiortes

Jacob Danielsøn Dorteas Andersdaater

og

Die 6 December

Simon Bas Mar: Fad:

Kirsten Hansdaatter Mod:

Simon

Sarg: Jacob Sidse Marie Joestes?

Daniel Karstenss Maria Hans Hiortis

Hans Hiort Dorthe Andersd:

Hvis det sidste barn er døbt straks efter fødslen kan det ikke være den "rigtige" Simon Basse der er faderen, for på det tidspunkt var han i England. Det kan dog være at dåben er blevet udsat til faderens hjemkomst. ?

Hans senere hustru, Anne Margrete Tønnisdatters mor havde en søster "Pernille Jensdatter Rosenberg" Der var gift med Jacob Lauritsen Hjort, Provst; Magister født i Eilby Sogn; Skovby Herred † 20 jun 1711 Dalum Sogn; Odense Herred (måske familie til Hans Hiort der ovenfor ses som fadder)

Hvis det er den samme "Simon Basse" må hans kone "Kirsten Hansdatter være død før 1695.

Simon blev gift 6 november 1695 med Börta Olufsdatter i Marstrand. (han kaldes her Simon Petersson Bas) Hun var et "godt parti" og måske var det en fordel som Skipper at være bosat i Sverige, da de havde frihed for Øresundstolden.

Simon Bas var fadder i Marstrand 1695 og 1707 ifølge Marstrands fødselsbok (fadder för 2 döttrar till Jöns Hansson) . Simon Basse nævnes så mange gange i Marstrands Dombog, at han uden sammenligning er den mest omtalte i årene 1697 til 1700. (kan downloades under menuen herover : "billeder og medier")

I 1715 findes "Simon Baas hustru" i Marstrands husförhörslängd og 1715 og 1716 findes "Börta Bas" i Marstrands mantalslängd. Simon nævnes ikke, men Börta benævnes "hustru" og ikke enke.

Han nævnes på denne svenske side:

http://www.gbgtomter.se/Rote_4/4.19.pdf

"Christian Arvidsson var född i Marstrand omkring 1717. Hans farfar, som hette Arvid Torkels-son, levde 1687, då han betalade för ett stolrum i Marstrands kyrka för sin hustru Börta Olufsdot-ter 1687. Hon gifte om sig med Simon Petersson Basse, en hårdför sjöfarare, vars "travallier" vore värda en egen skildring. Börtas två söner med Arvid Torkelsson blev båda rådmän och framgångsrika handelsmän i Marstrand såväl Olof, död 1714, vars barn kallade sig Strandberg som Christian Arvidssons far Torkel Arvidsson, född 1681, död 1737?"

Et andet sted nævnes han som Styrmand:

http://www.gbgtomter.se/Rote_2/2.17.pdf

Han er omtalt i "Krigskancelliet Refererede sager 1701-14"

Det er ikke undersøgt endnu, men det er sikkert denne sag hvor han er på "spiontogt med Tordenskjold":

Aktionen i Skåne

Løvendals Galley ankom til København den 27. marts 1714. Den 6 april fik han ordre til næste ekspedition sammen med Lieutenant Simon Pedersen Basse på snauen Svenska Packan og Reven (Ræven) under commando af den til Maanedslieutenant udnævnte Kadet C. F. Fontenay. Den 12 april får hukkerten La bonne Esperance under Maanedsltn. A. Horndahl samme ordre. De skulle sammen med Løvendals Galley foretage et raid på kysten mellem Halland og Skåne, gammelt dansk land.

Packan var måske det skib man havde erobret fra svenskerne året før ligesom snauen Ræven. Den omtales første gang i Nov. 1713 under kommando af Lieutenant C. Ployard hvor den skal hente et Skib med beg og tjære til flådens Brug fra Lübeck til København, så tidsmæssig passer det.

Det var nok ikke tilfældigt at Simon Basse deltog i dette togt, da han havde boet i Marstrand fra ca. 1695 til 1709, og må formodes at kunne forstå den svenske dialekt bedre en de øvrige deltagende.

At man brugte 2 tidligere svenske fartøjer var sikkert et forsøg på at vække mindre opmærksomhed.

Packan (Pack An) kunne have en besætning på 36 mand og havde 10 stk. 3 punds kanoner. Der var i forvejen et dansk skib med samme navn, (forlist 1717). Måske var det derfor den senere blev omdøbt til Sødramonen.

Planen var åbenbart både at foretage efterretningsarbejde, forstyrre svenskerne og lede efter kapere, som gemte sig langs kysten.

Her er Tordenskjolds Rapport fra togtet, det er taget fra "Vice-Admiral Peter Tordenskiolds Levnet og Bedrifter" af Casper Peter Rothe. Rothe havde ikke altid dokumentationen i orden, men på dette punkt er senere historikere enige.

Raport:

Af hvad som er passeret fra den 22 April næstleden, da vi gik til Seils fra Sundet og til Dato, nemlig:
Den 22 April Søndagen om Morgenen udi Hundevagten lættede vi vores Anker, og gik til Seils fra Sundet tilligemed Snaverne Svenske Pakan, Rerven og Bon Esperance, lavede os strax efter Svenske Valden, Vinden O.S.O. Laber kuling, og var jeg udi Formiddagsvagten med Chaluppen udi Land ved Kullen paa 2 til 3 Pladser og søgte efter Fartøier, men kunde ingen finde; Forekom os ellers et Partie Rytterie, saa jeg maatte retirere til Fregatten igien. Udi Eftermiddagsvagten 7 Glas ude, kom jeg med Fregatten tillige med Snaverne lykkelig til Ankers ved Torrekov paa 4½ Favn Vand, hvor Snaverne strax lættede og oproede digt under Byen, gik med Baade og Chalupper i Land armeret; Blev os forebragt, at ongefær en 2 a 3 Timers Tiid førend vi indkom, var udgangen en liden Caper som siden ikke kunde antreffes, og bekom vi en Deel Forfriskning til Folkene, saavel som en liden ringe Deel af køieklæder; Platfoden variabel Vinde af vestlig a S.W. lættede vores Anker, og forseilede længer ud fra faste Valden, gik til Ankers paa 7 Favne Vand, hvor jeg beordrede Chaluppen og Jollen med en af Lieutenanterne i Land, kunde da ikke komme paa Landet, formedelst en stor Deel Rytterie, som nylig var ankommen, og dem det formeente. Imidlertid blev vi til Ankers beliggende til 6 Glas var ude i Hundevagten, lættede da vores Anker med en S. O. Vind Merseils Kulte, og lavede os under Borrestad: gik den 23 April Kl. 12, 1/4 Miil fra Byen paa 5 Favne Vand til Ankers, og gik jeg med Chaluppen under Byen, imedens Fregatten og Snaverne oplavede for at recognoseere, taledede med en Deel gamle Qvinder, som mig ingen Underretning hverken om et eller andet kunde give, og blev jeg strax en Deel Rytterie vaer, som kom og skiød efter mig; Da vi saa langt med Fregatten og Snaverne kom under Landet til Ankers, skiød vi ind ad Byen til, og ruinerede en Deel Huse, som ved Stranden vare bestaaende, lod strax Jollen gaae i Land og afhente Fartøier, som bleve armeret til at gjøre Landgang, men saasart vi kom imod Landet, blev vi Rytteriet vaer, som kom af Byen imod os oprækkendes, da blev vi udi Fartøierne en liden Tiid beliggende dem at ansee, hvor de da og holdt stille; siden skiød vi fra Fregatten ind paa Landet efter dem, saa de maatte søge Retirade bag en Bakke et Par Musqvetskud fra Byen, og resolverede jeg med mine Folk, saavel som Snavernes at gaae paa Landet, men som vi kom paa Landet, og Folkene udi Positur blev stilt, for at see hvad de vilde gjøre, kom der strax ansettendes over 100 Mand Rytterie, og fordeelte sig for at afskiere os Passen imellem Fartøierne og Landet, hvor jeg da gav Ordre enhver at tage Retirade til sine Fartøier, som strax blev efterlevet, hvor vi da med Fartøierne lagde os udi Linie, til den Ende at see, om de nærmere torde søge Spøkanten, og da jeg fornemte, de os nærmere ikke torde komme, roede jeg digt under Byen, hvor 3de Jagter foruden en Postjagt var nedsiunken, hvilke Jagter var ladet med Rug og Malt, samt Byg. Arbeidede tvende af dem et Stykke fra Landet og ruinerede dem i Grund, og saasart det var bestilt, gik vi under Seil kl. 8 Platfodens Udgang Vinden W.S.W. Revet Merseils Kulling. Udi Hundevagten gik Vinden om til W.S.W. da 6 Glas var ude, og det med stiv Refvet Merseils Kuling, som continuerede, hvor og da efter got befindende opdudet for Kiøbenhavn. Dette saaledes i Sandhed at testerer.
Fregatten Løvendahls Galei
Den 24 April 1714 P. Wessel

Paa dette Togt ødelagde han i Følge et andet Brev til Admiralitetet for Et Tusinde Rigsdalers Værdie for de Svenske. Hvad der var bleven taget, lod han uddele blandt alle 4 Skibenes Mandskab, men som der fandtes en stor Deel Bundter nye Trodser, og et Par gode Seil, forbeholdt han sig dem til sin Fregattes Tieneste. Dette var siden Anledning til en Klage fra Snavernes benævnte Anførere (*). Men som det blev beviist, at det Tilbageholdte var bleven forlangt til Kongens Tieneste alene, kom intet ud der af.

*) Denne Klage er underskrevet af Simon Petersen Basse, C. F. de Fontenoy, og A. Horndahl, dateret Sundet den 24 April 1714.

Efter at Wessel havde skilt sig fra snaverne, vedblev disse at krydse i Øresund og Kattegat indtil midten af Juli, da de igen kom til Kiøbenhavn.

Lieutenant Fontenay overtog d. 23 Juli kommandoen over Svenske Packan og Lieutenant L. Stavanger fik kommandoen over Reven. Grunden til at Fontenay overtager kommandoen over Packan kan være, at Simon Pedersen Basse var kommet til skade med sin hånd.

I 1716 får han en søn døbt i Skt Nikolaj Kirke i Kiøbenhavn: Hans Jacob Simonsen Basse. Han benævnes her som "Forne søløjtnant".

Hans søn "Hans Jacob Simonsen Basses" dåb i Skt. Nikolaj Kirke Kbh. 12 Marts 1716.
(1694-1721 opslag 223)

"Simon Basse tilforn Søe=Leutn i Norgisg: og Anne=Margrete Tønnisdattr en Søn k: Hans=Jacob :/: f: Commissarius Wodrup i Lederstræde, Renteskrifver Johan=Friderich Brant, Rasmus Wiborg i Wiingaardstræde, Anna=Margrete Johan=Friderich Brants ut supra b og h B: (bar og holdt Barnet), Birte Marie Carbus hos Peiter Claudi Cantor Ved

Gvarnisonsk. h. h(.) (holdt huen)"

Anna Margrete der er datter af Hans Jacobsen til Lyngsbækgaard og hende der bar barnet og Johan Frederich Brandt er blevet gift i Dråby sogn 1714 og 1715 får de en datter Anna Dorothea døbt i Skt Nikolaj kirke Kbh Her er Anna Margretes bror "Magister Jacob Hansøn fra Agri i Jylland" fadder.

En teori kan være at Simon Pedersen Basse eller hans kone er i familie med Hans Jacobsen til Lyngsbækgaard eller måske er en bror til hans kone Dorthe Pedersdatter.?

Kan han være søn af Peder Sejersens Basse, Tingskriver i Ebeltoft.? eller måske "Peder Jensen Basse" som var byskriver i Ebeltoft på den tid.?

Anne Margrete og Johan Frederich Brandt får en søn i 1717 som de giver det samme navn "Hans Jacob".

Kan det være et tilfældig sammenræf.?

Der er ikke indtil nu fundet nogen søofficer ved navn Simon Pedersen Basse, det skyldes (se senere) at han kun var midlertidig ansat i "månedstjeneste"

Der findes en "Simon Pedersen Elkier" som ikke kan være den samme person, men her kan læses om hans spændende eventyr i Rusland:

Historisk Tidsskrift, Bind 12. række, 1 (1963 - 1966) 4

<http://tidsskrift.dk/visning.jsp?markup=&print=no&id=78456>

Det viser sig at hans problemer i rusland blot skyldes at han ønsker at tage hjem da hans kontrakt udløber, hvilket Zaren ikke er tilfreds med.

Han er udnævnt til Strandinspektør 27 maj 1716 ved kongelig dekret. Det kan man læse om i "Rentekammerets Bestalingsprotokol". hvor der også er en længere "Instruks" til de 8 udnævnte "Ober-Strandvisiteurer"

Indstillingen til jobbet findes i "Rentekammeret Danske Afdeling Kammerkancelliet" 1703-1720 Resolutionsprotokol for Danmark og Norge 1715 December 17- 1716 Juni 20"

Her kan læses følgende:

"Stormægtigste Konge

Allernaadigste Herre.

Saa som Eders Kongl: Mayst. paa voris allerunderd[anigste] Forestilling af 9de Mart: nestleden haver allernaad: ved resolution af 24 ejusdem fundet for got, at der, foruden de 25 Strand-Visiterer, som Eders Kongl: Mayst. Self allernaad: har behaget at udnefne, endnu skulde antagis 8te Ober-Strandvisiteurer (nemlig 2 udi Siælland, 1 Laaland og Falster, 1 i Fyen og 4 udi Jydland) hvilke skulde have indseende med de andre; Alt saa ere der om hertil Cammeret indkommen efterskrefne memorialier:"

Derefter følger en liste med 76 navne hvoraf Simon Basse er nr. 5

"5. Simon Petersen Basse, som Ao. 1709 da Krigen var declareret har frelst 2de Skibe af Fiendens hænder, der ved Modvind vare indkomne udi Marstrand, for hvilken hans troeskabs skyld hand har maattet retirere sig ud af Sverrig, og siden uskyldig udstaaed haard fengsel, der efter været brugt udi Eders Mayst. Søe tienniste, hvor fra hand nu er blefven dimitteret."

Kilde: www.el-vis.eu

Jeg tolker det sådan:

Han har boet i Marstrand som vi dengang betragtede som besat af Svenskerne.

Han er i 1695 blevet gift i Marstrand og sikkert haft bopæl der indtil 1709.

Krigen blev declareret i 1709, men inden de Danske styrker gik i land i Raa har Simon Pedersen Basse frelst 2 Danske skibe fra at falde i Svenskens hænder. Han har derfor måttet flygte til Danmark hvor han er blevet sat i fængsel, måske mistænkt for at være Svensk venlig indtil misforståelsen er blevet opklaret.

Han er indgået som officer i den danske flåde (sammen med Tordenskjold) indtil ca. 1716 hvor han "er blefven dimitteret" måske fordi han var kommet til skade med sin hånd. (Omtales Senere).

Kilde: www.el-vis.eu

Første gang han optræder som strandinspektør er 21 aug. 1716

"Strandinspektør Simon Petersen Basse lod læse sit bestalingsbrev med instruks og spurgte de tilstedeværende, om de vidste om nogen her i herrederne, som gjorde landprang med okser, svin, krohold eller i andre måder, at de da ville åbenbare ham det. Ingen svarede."

Kilde: Anst-Jerlev-Slavs herreders tingbog.

Han havde ophold på "Røjgård" i Gjesten sogn. Det formodes at Ritmester Jens Kaas på var opvokset i Sverrige, så

måske er det derfor Simon Basse slår sig ned netop her.
Det fremgård af "fra Ribe amt" 1964-67 side 588:

"Det ser for øvrigt ud til, at ritmesteren (Jens Kaas) på denne tid ikke havde sin økonomi i den bedste orden. 1705 havde Jørgen Skeel Dues arvinger på Sønderkov stævnet ham for en gæld på 69 sdl. Det var for varer og løsøre, han havde købt ved auktionen efter Skeel Due. Sagen blev overladt til almindeligt forlig. Oberst Theodosius Levezow, en søn af Kaas' gamle oberst og velynder H. F. Levezow, ejede Gesten kirke og et par kirkebol i V. Gesten. Ritmesterens svigermoder, Margrethe Brockman, havde det ene hus i fæste, men holdt det ikke vedlige, hvorfor Levezow stævned hende. Kaas lovede da at sørge for reparationen, men det tog år og dag, inden han fik det i orden. Han lejede også græsningen ud en tid, ligesom han også havde konsumtionsforpagter, strandinspektør Simon Pedersen Basse boende på gården, sikkert nok for indtægtens skyld."

Andst Herred:

Mandag den 14. september 1716, »som var en ekstraordinær tingdag og tegtedag«, havde den kgl. strand- og Toldinspektør, Simon Pedersen Basse, i Kolding i en formodet konfiskationssag for toldsvig indstævnet rytterbonden Niels Jensen i Højrup, Lejrskou sogn, og sønnen, Jens Nielsen, samt

Knud Andersen, køb- og handelsmand i Kolding.

Endvidere var stævnet rytterbonden Anders Hansen Risbøl af Asbo i Bække sogn. De to sidstnævnte hørte til egnens mest kendte mænd. De optrådte ofte i retten som andres fuldmægtige, den sidstnævnte endog som sættestemmer. Som rytterbondens forsvarer var som sædvanlig indstævnet regimentsskriver Haxsens fuldmægtig, som til trods for, at sagen hørte hjemme under en anden regimentsskriver og i betragtning af sagens hurtige behandling, dog mødte og blev godkendt af retten.

Sagen, som var genstand for langvarig og spidsfindig tovrækning mellem parterne, kan kort refereres således:

Den 8. sept. var Knud Andersen redet til Brønsted mølle i Holmans herred. Der havde han af møller Niels Markussen købt 10 og hos Thomas Pedersen i Gaurslund 2 stude. Kl. 8 om morgenen den 9. sept. fulgte mølleren og Knud Andersen med

studene til Højrup og ankom til Niels Jensens gård noget over middag. Efter påstået tidligere aftale skulle Niels Jensen græsse studene, indtil de skulle på vinterfoder, men der skete mere den dag. Tolderne havde haft deres snushaner ude, vel vadsted riderne Henrik Mandrach i Seest og Gabriel Andersen

Kruise, kaldet Gabriel Kusk, i Kolding.

Hen mod aften drog et anseligt opbud af toldpersonale fra Kolding til Højrup, og der iblandt var strand og toldinspektør Simon Basse, strandinspektør Christian Møller, tolderens fuldmægtig Lars Borck, inspektør Basses tjener, Jakob Jensen og Gabriel Kusk samt flere toldkontrollører. Da disse kom til

gården i Højrup, spurgte toldinspektøren en dreng, der gik i gården, hvis studene var. Drengen svarede:

»Hvad kommer det eder ved!«

Hvilke voldsomheder, der siden passerede, vides ikke nøje, da

de skriftlige beretninger derom ikke er indført i tingbogen, men man får en forestilling derom i et vidneudsagn af Anders Risbøl i Asbo, som berettede, at da han den nævnte dags aften i mørkningen kom kørende fra ryttersessionen i Kolding ad landevejen lige forbi Niels Jensens gård, hørte han,

at der i gården var alarm og kvindeskrig. Han ville kende årsagen, hvorfor han gik til gården, hvor han i en toft fandt nogle gående og nogle ridende personer, som ville bemægtige sig nogle stude, som gik der, og da han og hans nabo, Bertel Andersen i Asbo, ved midsommertide netop havde solgt hver

seks stude til Niels Jensen og hans søn, Jens Nielsen, var det ham fortrydeligt, om nogen af dem skulle tage skade eller blive taget af fremmede personer.

Hvad Anders Risbøl foretog sig, ses ikke. Han vidner selv, at han med trusel og undsigelse blev angreben af en før person, som han ikke kendte eller vidste, hvem var, men det sagdes, at

han var strand- og toldinspektør, og formedelst han greb til en pistol og satte den for Anders Asbos bryst og truede med at ville skyde ham ihjel, da var det vel muligt, at Anders Asbo, der var beskænket og var blevet ganske altereret, lod falde nogle ord, hvilke han dog ikke kunne erindre, som muligt inspektøren ville tage til fornærmelse. I så fald, om noget sligt skulle være passeret, beder han om tilgivelse, såsom han da var beskænket.

Under forhørene fremførte toldernes fuldmægtig, Niels Solgaard af Kolding, at Anders Asbo burde, som en mand ved fuld forstand, have set sig for angående de to gange seks stude, han fandt for sig, og ikke pludselig og grovelig anfalde inspektør Basse i lovlig funktion. Et par af toldernes folk blev spurgt, om de var bevidst, at Lejrskov, Skanderup og Hjarup sogne lå inden landskellet og i Koldinghus amt. Dertil svarede de ja. De samme to havde i forvejen vidnet, at der fra Højrup og til det nærmeste forbudne vadested ved Påby var ca. 1/2 mil. Tolderne blev også spurgt, om de havde set de tolv stude på forbudne steder ved gang eller drift, men det måtte de indrømme, at det havde de ikke. Retten nåede ikke, som den skulle, at få gæsteretssagen sluttet inden de tre solemærker, men først den 18. sept., da Knud Andersen ved tingsvidne kunne bevise sin hjemmel til studene, og at de hverken kom fra eller førtes til forbudne steder eller over forbudne pas eller åer, hvorfor dommen kom til at lyde på, at studene skulle være

fri for konfiskation.

Anders Risbøls sag ville tolderne have på dømt med det samme, men han var kommen dem i forkøbet med en kontrastævnning. Tolderne havde hævdet, at Anders Risbøl intet havde med de kgl. betjentes forretninger at bestille

»med så næsevis indblanding«, hvorfor han burde straffes efter kgl. forordning, »på det han derved en anden gang for sligt kan blive afskrækket«. Hans sag ses ikke mere

i tingbøgerne. Det er tvivlsomt, at det er lykkedes at få denne lovkyndige og kraftige bonde straffet.

Kilde: fra Ribe amt 1963

"Ribe bys historie 1660-1730" side 233:

"I 1717 havde strandinspektør Simon Basse givet sig i kur hos kirurgen for en ubevægelig hånd, og kuren faldt så heldigt ud, at han efter fire ugers forløb kunne bruge den ret godt igen, men dog ikke nær så godt som fødderne; thi en skønne dag var patienten borte uden at have betalt sin lægeregning, som Henckel først fik inddrevet ad rettens vej.

Kilde: Tingbog 26-10-1717

1723 begravnes Simon Basses plejebarn, (hans kones barn af første ægteskab) Hun er døbt 27 marts 1704 i Skt Nikolaj kirke Kbh.

Jerne Sogn d. 18 Augusti 1723, Begr. Anne Elsebeth Svendsdatter, Ao.æ.t.20 4 Maa. 3 U. 4 D. Sr. Simon Bassis Stifdatter, døde mellem d. 13 og 14 Augusti 1723.

Hans Jacob Simonsen Basses første barn døbes netop "Anne Elsebeth" efter hans afdøde halvsøster.

Simon Basses søn døbes "Hans Jacob Simonsen Basse".

Han bliver senere gift med Hans Christensen Spangsbjergs datter i Strandby, jerne sogn Ribe amt.

1719 er han Strandinspektør på Vesterkanten.

1737 er han gammel og kan ikke længere bestride sit job, og skal have 75 rsd årlig. Ribe stift.

1737 omtales hans som Simon Psen Basse dimittant.

Fra "Hjerting bys historie":

Told og Strandinspektør Simon Petersen i Hjerting bliver afsat i 1737.

"Han er hertil umulig ligesom han og hertil er udygtig, dels formedelst hans høje Alderdom og dels fordi han er forfalden til Drukkenkab, hvorved Kongens Interesser lider Skaar og Skader efterdi det er bekendt, at der langs med Vesterhavet her i Stiftet er saa mange Indvige samt utilladelige Lade og Lossepladser hvor de forskellige kan indsnige deres Varer uden Told, at det er umuligt for Toldbetjentene i Ribe, Varde og Ringkøbing dermed at holde Indseende, og at endog adskillige Fortrædeligheder forefalder ved Stranderierne. som hidindtil har foraarsaget en Del Processer og Ulejlighed, hvilket i det mindste kunde ham være hemmet, naar Strandinspektøren havde udfyldt sit Embede, hvorfor Stiftamtet den 26. Marts 1737 indstiller ham til Afsked,- og indstiller til Embedet Kancelliraad Chresten Sørensen, hvis kristelige og redelige Inseention jeg er forsikret om og har Prøver, - nu paa en 6 Aars Tid han hos mig har haft sit Tilhold og som han tillige tilbyder at

lade den gamle Strandinspektør have den halve Løn, saa han kunde have nødtørftig Ophold paa sin Alderdom, - og Christen Sørensen som trænger til Prøve og Skibsintenser blive hjulpen.

Chr. Sørensen faar Embedet i Aar, og skal svare 75 Sletdaler aarlig."

"Jerne,Skads, Ribe,Jerne Sogn, Simon Basse, Strandby, døde 31 December 1742, begravet vide post hoc 1743"

"Jerne,Skads, Ribe,Jerne Sogn, Festo Epiph.1743, Begr. Simon Basse, gl. 79 Aar, Strandby."